



**ESDGs!**



**Co-funded by  
the European Union**

Sustainable Development Goals in education and in action!  
2021-1-CZ01-KA220-HED-000031187

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.



**ESDGS!**

**Case Study**

Jakamistalous



## Case study - Amsterdam

Tässä tapaustutkimuksessa keskitytään esimerkkiin jakamistalouden periaatteiden myönteisestä soveltamisesta kaupungeissa, erityisesti Amsterdamissa.

### Johdanto

Jakamistalous on vaihtoon perustuvana järjestelmänä taloustieteen osa-alue, joka tuo täysin uuden näkökulman taloudellisiin prosesseihin. Sen tavoitteena on käyttää resursseja mahdollisimman tehokkaasti. Jakamistalous perustuu hyödykkeiden tai omaisuuden jakamiseen niiden vuokraamisen tai vaihtamisen perusteella. Akateemisessa maailmassa jakamistalous määritellään useimmiten taloudelliseksi ekosysteemiksi, joka tyypillisesti perustuu tavaroiden tai palveluiden tilapäiseen saatavuuteen internet-alustojen avulla, jotka yhdistävät yhteisön eri jäseniä (Karobliene, Pilinkere, 2021, s. 2). Jakamistalouteen törmää useimmiten seuraavilla aloilla:

- kuljetus
- majoitus
- rahoituspalvelut
- työasemat
- työvoima
- palvelujen tarjoaminen
- työvälineet
- koulutus
- musiikki ja videot
- pilvipalvelut jne. (Deloitte, 2017).

Jakamistalous voi kuitenkin toimia myös välineenä kestävän kehityksen periaatteiden edistämisessä ja soveltamisessa.

Tyypillinen esimerkki siitä, missä jakamistalous voi auttaa kehittämään kestävästä kehitystä, on ihmisyhteisöissä ja erityisesti suuremmissa kaupungeissa. Näissä kaupungeissa pyritään poistamaan haitallisia vaikutuksia, joita aiheutuu siitä, että yhä useammat ihmiset keskittyvät yhteen paikkaan, ottamalla käyttöön jakamistalouden elementtejä tietyillä aloilla. Tällaisia kielteisiä seurauksia ovat esimerkiksi lisääntynyt liikenne teillä ja siihen liittyvä lisääntynyt ilmansaasteiden määrä, asuinalueiden syntyminen, joilla kukaan ei asu, pysäköintiongelmien, toimistotilojen puute jne. Ottamalla jakamistalouden osatekijät käyttöön asteittain on mahdollista vähentää näitä kielteisiä ilmiöitä ja mahdollisesti poistaa ne kokonaan.

### Jakamistalous ja kestävä kehitys kaupungeissa

Jakamistalous voi olla mielenkiintoinen väline kaupunkien kielteisten ilmiöiden poistamiseksi. Maailman suurimmissa metropoleissa otetaan vähitellen käyttöön erilaisia jakamistalouden elementtejä, erityisesti vaihtoehtoisia yhteiskuljetusmuotoja. Tällaisia kaupunkeja ovat mm:

- San Francisco
- Amsterdam
- Seoul
- Singapore
- Kööpenhamina

- Peking,
- Barcelona jne.

Jakamistalouden elementtejä löytyy kuitenkin lähes kaikista kaupungeista.

Kuten edellä on jo mainittu, useimmiten otetaan käyttöön vaihtoehtoisia liikennemuotoja, kuten polkupyörien yhteiskäyttö, skootterit, sähköpyörät, sähköskootterit ja autot. Jotkin näistä elementeistä löytyvät nykyään lähes kaikista kaupungeista. Auton yhteiskäyttö Uberin, Liftagon ja Boltin muodossa on yleensä yleisintä, jopa pienemmissä yhteisöissä. Ajan myötä näistä alustoista on tullut monipuolisia välineitä, jotka kilpailevat perinteisten liikennemuotojen, kuten yksityisautojen, autonvuokrauksen tai taksipalvelujen kanssa. Kaupungeissa, joissa asuu enemmän ihmisiä tai joissa on liikenneongelmia (pysäköinti, ruuhkat jne.), kehittyvät vaihtelevasti palvelut. Näissä palveluissa käytetään vaihtoehtoisia liikennemuotoja, kuten polkupyöriä, sähköpyöriä, skoottereita tai sähköpotkulautoja. Näiden liikennevälineiden etuna on, että niitä voidaan käyttää maanteiden lisäksi myös pyöriteillä ja jalkakäytävillä. Näin varmistetaan, että niiden käyttäjät eivät myöhästy matkalla määränpäähänsä, kuten jos he käyttäisivät omaa autoaan. Samalla teillä on vähemmän liikennettä, mikä toisaalta lisää turvallisuutta ja toisaalta vähentää ilmansaasteita.

Jotta näillä keinoin olisi vaikutusta kestäväan kaupunkikehitykseen, kaupunkien on kuitenkin myös helpotettava niiden kehittämistä. Tämä voidaan saavuttaa eri tavoin. Yksinkertaisin ja tehokkain tapa on kieltää perinteisten polttomoottoriautojen käyttö kaupunkien keskustoissa. Näiden autojen kuljettajat joutuvat tällöin käyttämään vaihtoehtoisia liikennevälineitä, kuten julkista liikennettä, joka on ympäristön kannalta paljon kestävämpi matkustustapa, tai vaihtoehtoisia liikennemuotoja, kuten polkupyöriä, sähköpyöriä, skoottereita ja sähkömoottoripyöriä. Kaupungeilla on usein myös muita keinoja edistää jakamistaloutta.

Jakamistaloudella voi kuitenkin olla myönteisiä vaikutuksia kaupunkeihin myös muilla tavoin. Yhteiskäyttöinen majoitus johtaa majoitustilojen tehokkaaseen käyttöön, sillä toisaalta niitä käytetään paljon enemmän ja toisaalta ne eivät vähitellen rapistu vajaan käytön vuoksi. Jos näitä tiloja käytetään, on todennäköistä, että myös niiden ympäristöä ylläpidetään, mikä parantaa julkista tilaa.

Jaetut työtilat puolestaan mahdollistavat sen, että samassa tilassa voi työskennellä suurempi määrä ihmisiä tai että tiloja voi käyttää suurempi määrä yrittäjiä. Näin ei tarvitse rakentaa uusia toimistorakennuksia, varastoja, tehtaita jne. Sen sijaan kaupunki voi käyttää näitä paikkoja kehitykseensä.

## Amsterdam on myönteinen esimerkki jakamistalouden vaikutuksesta kestäväan kaupunkikehitykseen

Amsterdam on satamakaupunki ja Alankomaiden ja maan kaupallinen ja taloudellinen keskus. Kaupungin pinta-ala on 165 neliökilometriä, ja sen väkiluku oli 1 028 603 vuonna 2008. Jos ympäröivät alueet lasketaan mukaan, 635 neliökilometrin kokoisen alueen asukasluku on 1 482 676 (Britannica, 2023).

Vuonna 2016 kaupunki hyväksyi jakamistalouden toimintasuunnitelman. Tämä on johtanut useisiin innovaatioihin, jotka lisäävät julkisten ja yksityisten hyödykkeiden saatavuutta ja käyttöä. Tämä liittyi erityisesti kotitaloustavaroiden, tilojen, liikennemuotojen ja ruoan jakamiseen.

Tämän jälkeen laadittiin useita muita toimintasuunnitelmia, jotka lopulta johtivat siihen, että Amsterdamista tuli kaupunki, joka suhtautuu ennakoivasti ja ennakkoluulottomasti jakamistalouteen ja kestäväan kehitykseen. Kaikki tämä tähtää sitoumukseen tehdä Amsterdamista 100-prosenttisesti kiertotaloutta vuoteen 2050 mennessä.

Vuonna 2015 Amsterdamissa oli vain muutamia yrityksiä, jotka hyväksyivät jakamistalouden elementtejä. Nykyään jakamistaloutta tukevat käytännöt ovat kaupungin aktiivisen tuen ansiosta paljon yleisempiä.

Amsterdam on siis selviytynyt erittäin hyvin kestäväan kehityksen haasteista ja sitä voidaan pitää esikuvana muille kaupungeille.

Tämä Amsterdamin kaupunkia koskeva tapaustutkimus osoittaa, että kaupungeilla on monia mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti kestäväan kehitykseen ottamalla käyttöön jakamistalouden elementtejä. Jotkut kaupungit ottavat jo aktiivisesti käyttöön näitä elementtejä ja voivat näyttää positiivista esimerkkiä muille.

## Lähteet

- Andreotti, A., Anselmi, G., Eichhorn, T., Hoffmann, C. P., & Micheli, M. (2017). *Participation in the sharing economy*. SSRN Electronic Journal. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2961745>
- Belk, R. W., Eckhardt, G. M., & Bardhi, F. (2019). *Handbook of the sharing economy*.
- Commission, E. (2016). *Use of Collaborative Platforms*. Eurobarometer. Haettu 20.10.2023 <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2112>
- Cotrim, J. M. O. (2020). *Sharing Economy: a powerful tool for a new era of sustainability*. *Circular Conversations*. Retrieved October 20, 2022, from <https://www.circularconversations.com/research-series-young-researchers/sharing-economy-a-powerful-tool-for-a-new-era-of-sustainability>
- Davidson, N. M., Finck, M., & Infranca, J. J. (2018). *The Cambridge handbook of the law of the sharing economy*. Cambridge University Press.
- Deloitte. (2017). *Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví*. Deloitte Česká republika. Retrieved October 20, 2022, from <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilena-ekonomika.pdf>
- Einav, L., Farronato, C., & Levin, J. (2016). *Peer-to-peer markets*. *Annual Review of Economics*, 8(1), 615-635. <https://doi.org/10.1146/annurev-economics-080315-015334>
- Ellen MacArthur Foundation (2023). Haettu 20.10.2023 <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-examples/shaping-a-sharing-economy-amsterdam>
- Frenken, K., & Schor, J. (2017). *Putting the Sharing Economy into Perspective*. *Environmental Innovation and Societal Transitions*, 23: 3–10. <https://doi.org/10.1016/j.eist.2017.01.003>
- Görög, Georgina. (2018). *The Definitions of Sharing Economy: A Systematic Literature Review*. *Management*. 175-189. [10.26493/1854-4231.13.175-189](https://doi.org/10.26493/1854-4231.13.175-189).
- Goudin P. (2016). *The Cost of Non-Europe in the Sharing Economy: Economic, Social and Legal Challenges and Opportunities*, European Parliamentary Research Service, 2016
- Heinrichs, H. (2013). *Sharing economy: A potential new pathway to sustainability*. *GAIA - Ecological Perspectives for Science and Society*, 22(4), 228-231. <https://doi.org/10.14512/gaia.22.4.5>
- Karobliene, V., & Pilinkiene, V. (2021). *The sharing economy in the framework of sustainable development goals: Case of European Union countries*. *Sustainability*, 13(15), 8312. <https://doi.org/10.3390/su13158312>
- Mi, Z., Coffman, D. (2019). *The sharing economy promotes sustainable societies*. *Nat Commun* 10, 1214 (2019). <https://doi.org/10.1038/s41467-019-09260-4>
- Miguel, C., Martos-Carrión, E., Santa, M. (2022). *A Conceptualisation of the Sharing Economy: Towards Theoretical Meaningfulness*. In: Česnuitý, V., Klimczuk, A., Miguel, C., Avram, G. (eds) *The Sharing Economy in Europe*. Palgrave Macmillan, Cham. [https://doi.org/10.1007/978-3-030-86897-0\\_2](https://doi.org/10.1007/978-3-030-86897-0_2)
- Pawlicz, Adam. (2019). *Pros and cons of sharing economy regulation. Implications for sustainable city logistics*. *Transportation Research Procedia*. 39. 398-404. [10.1016/j.trpro.2019.06.042](https://doi.org/10.1016/j.trpro.2019.06.042).

Published by Statista Research Department, & 5, A. (2022). *Most sharing economy- friendly cities worldwide 2021*. Statista. Haettu 20.10.2022 <https://www.statista.com/statistics/1259263/most-sharing-friendly-cities-worldwide/>

Thierer, A. D., Koopman, C., Hobson, A., & Kuiper, C. (2015). *How the internet, the sharing economy, and Reputational feedback mechanisms solve the 'Lemons problem*. SSRN Electronic Journal. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2610255>

*Udržitelná doprava pro zaměstnance: Nadace partnerství*. (2022). ČR 2030. Haettu 20.10.2022 <https://www.cr2030.cz/zavazky/dobrapraxe/udrzitelna-doprava-pro-zamestnance/>

Vincent, P. F. , Werkman, . Evert and Wintle, . Michael J. (2023). *Amsterdam*. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/place/Amsterdam>